

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

Jméno studenta	Roman Kuca					
Název práce	Vztah filosofie, architektury a výtvarného umění na příkladu stavby katedrály v Saint-Denis ve 12. století					
Hodnotil	jméno				datum	
Oponent práce	Michalík Jiří				4.1. 2013	
Stupeň hodnocení (označte „X“)	A = 1	B = 1,5	C = 2	D = 2,5	E = 3	F = 4
		x				

Podrobné hodnocení práce

	Stupnice					
Hodnocení (+)	1	2	3	4	5	Hodnocení (-)
1. Probíhaly pravidelné konzultace						1. Konzultace neproběhly
2. Znalost literatury k tématu	x					2. Neznalost literatury k tématu
3. Dostatečný počet použitých relevantních zdrojů		x				3. Nedostatečný počet relevantních zdrojů
4. Dostatečný počet odkazů	x					4. Nedostatečný počet odkazů
5. Dobrá struktura práce a formální správnost		x				5. Špatná struktura práce a formální nesprávnost
6. Dobrá logická výstavba textu	x					6. Špatná logická výstavba textu
7. Dobrý úvod	x					7. Nedostatečný úvod
8. Kriticky hodnotí zdroje	x					8. Nehodnotí použité zdroje
9. Obsahuje analýzu problému	x					9. Nevykazuje analytické schopnosti
10. Zřetelná metodologie		x				10. Bez metodologického ukotvení
11. Ucelený závěr	x					11. Nedostatečný závěr
12. Správně vedený vědecký aparát	x					12. Nesprávně vedený vědecký aparát
13. Kvalitní jazykové podání (stylistika a gramatika)	x					13. Špatné jazykové podání
14. Přílohy (nepovinné)						

Slovní hodnocení:

Předložená práce hodnotí klíčovou událost středověkých dějin: stavbu opatského kostela v St. Denis. U nás již v této souvislosti vyšla průkopnická studie Ivy Adámkové, která zohlednila nejnovější bádání o tomto tématu, zároveň jej ale uchopovala především z hlediska klasicofilologického a historického. Roman Kuca se ujal nesnadného úkolu traktovat toto téma z hlediska dějin středověké filosofie a kultury a zároveň se pokusil najít rozumnou středovou pozici, která by se vyvarovala extrémních důsledků obou interpretačních pozic: Panofského platónské teorie a revizionistické interpretace, ke které se přiklonila i výše zmíněná I. Adámková.

Práce má dva díly: v prvním autor stručně shrnuje historii opatství, ve druhém pak jednotlivá interpretační schémata. Domnívám se, že první díl, spíše historický, by měl být kratší a více pozornosti mělo být věnováno analýze samotných interpretací. Důležité historické informace či aluze by autor mohl zmínit v poznámkách. Práce by tak byla sevřenější a zvýšil by se i její informační přínos, protože k historickým datům má i český čtenář snadnější přístup už třeba ve zmíněné studii Ivy Adámkové.

Ze největší klad předložené práce považuji její všestrannost. Autor zde zohledňuje metodologii a přístupy historické, kunsthistorické, kulturněhistorické, sociologické a filosofické. Snaží se na osobu opata Sugera pohlížet komplexně a uniknout jednostrannosti dosavadních výkladů. Vkládá proto i užitečné intermezzo o filosofii Diviše Areopagity. Přesto analýza jeho možného vlivu na Sugera končí „patem“. Možná by stálo za to, věnovat se studiu Sugerovy korespondence (kterou autor vědomě nechává stranou), kde by se snad dala nalézt nějaká vodítka k určení intelektuálního milieu slavného opata.

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

Další pramen, který by autor mohl využít ve svém dalším bádání k danému tématu, by mohly analýzy vzdělávacího systému v klášterních školách Sugerovy doby. To by snad pomohlo rozhodnout otázku, jestli Suger skutečně vědomě koncipoval nějakou metafyziku světla nebo jestli veškeré odkazy na světlo v jeho díle jsou pouze dobová topoi, jak tvrdí někteří interpreti.

Další směr bádání, který by mohl R. Kucs a ve své práci více zohlednit, je samotné pojetí světla. Autor na danou problematiku v závěru své práce sice sám naráží, ale přesto by si zasloužila větší rozpracování v hlavním textu. R. Kucs a zde správně zdůrazňuje odlišnost působení světla v katedrálách a cisterciáckých chrámech. Měl by se věnovat „tvůrčí“ roli světla při vytváření prostoru v gotické katedrále. Světlo zde nemělo nejen osvětlovací či „anagogickou“ funkci, nýbrž i funkci architektonickou: dále strukturovalo vnitřní prostor chrámu. Suger zcela oprávněně zaměřuje svou pozornost na vitraje, protože ty byly důležité nejen jako další obrazová galerie, ale i proto, že jednotlivé barvy, které „obarvovaly“ světlo, měly silnou symbolickou hodnotu. Možná, že tato „tvůrčí“ role světla, a nikoliv ona anagogická, by mohla představovat hledaný spojovací mezník k Dionýsovské tradici, ačkoliv i zde zůstává otázka, nakolik Suger tuto tradici znal a nakolik používal jen topoi či obvyklé konstrukce, která byly ve středověkém křesťanství, stále silně ovlivněném novoplatonismem, běžné.

Domnívám se, že základní intence celé práce je správná: i když se R. Kucs a dívá skepticky na samotný přímý Divišův vliv, zasazuje na druhé straně Divíše do silného ekosystému křesťanského novoplatonismu, kde rovněž metafyzika světla hrála klíčovou roli. Snad by stálo za to se v této souvislosti též zabývat spisy sv. Augustina a Kapadockých otců, které mohly Sugera ovlivnit snad více než spisy Divišovy, který samotný jimi byl nepochybně také silně zasažen.

Co se týká samotné „revizionistické“ argumentace, doporučuji zvážit následující problémy:

- 1) To, že Suger byl mužem praxe přece neznamená, že neměl, či nemohl mít, teoretické zájmy. Ve středověku najdeme mnoho intelektuálů, kteří zvládali obojí. Suger byl i teologem a musel se zamýšlet nad teologickými problémy.
- 2) Zdá se mi, že revizionisté podceňují Divišův vliv na intelektuální klima středověku, který byl obrovský. Stále v této souvislosti platí argument že přímá neznalost se nerovná absolutní neznalost. Domnívám se, že autor by se v příští práci mohl zaměřit právě na studium tohoto vlivu- zvláště pak v 11. stol., které by leccos objasnilo i v Sugerově případě.
- 3) Revizionistické přístupy jsou podobně jednostranné jako Panofského přístup – zpravidla argumentují jen z jednoho úhlu pohledu a z hlediska jedné vědy: historie, sociologie či klasické filologie. Proto je potřeba komplexnější pohled, o takový se autor pokouší a měl by jej dále rozpracovávat.
- 4) Autor by mohl zvážit myšlenku apriorního či aposteriorního zdůvodnění metafyzické role světla při stavbě katedrály. I když pro Panofského a jeho okruh je klíčová apriorní světelná koncepce: katedrála je vlastně promítnutí Divišovy světelné metafyziky do architektury, přece jen i aposteriorní koncepce, která vychází z konstatování pokroků ve stavebnictví, jež umožnily odhmotnit zdi, neznamená úplnou negaci role metafyziky světla. Velké skleněné plochy oken stejně tak mohly být zdůvodněny *dodatečně*, přičemž toto zdůvodnění stejně předpokládá hotový pojmový rámec a intelektuální prostředí, které jej mohlo snadno generovat.
- 5) Jak přiznává i samotná Iva Adámková, gotické katedrály byly vnímány i symbolicky, dokonce *byly* symboly. Je pak těžké uvěřit, že entita, nadaná tak silným symbolickým nábojem, jako je světlo, neměla žádnou symbolickou úlohu při konstrukci symbolu. R. Kucs a to správně poznamenává na s. 63, přesto i tomuto problému by mohl třeba věnovat i samostatnou studii.

Diplomová práce Romana Kucsy splňuje požadavky, které jsou na daný typ prací kladeny, mohu ji doporučit k obhajobě a hodnotím ji známkou **B**.

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

Slovní a numerická řada: **v ý b o r n ě** (1+, 1, 1-); **v e l m i d o b ř e** (2+, 2, 2-); **d o b ř e** (3+, 3, 3-); **n e d o s t a t e č n ě** (4)
Stupnice podrobného hodnocení: 1-2 – **v ý b o r n ě a ž v e l m i d o b ř e**; 3 – **p ř ů m ě ř n ě**; 4-5 – **n e v y h o v u j í c í**